

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 6Co/74/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1518203251
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kučerová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1518203251.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Zuzany Kučerovej a členov senátu JUDr. Renáty Janákovvej a Mgr. Jany Janics Bajánkovej v právnej veci žalobkyne: O. Š., R.. XX.XX.XXXX, T. D. N. XX, XXX XX K., právne zast.: Mgr. Ľubomír Karika, advokát, so sídlom M. R. Štefánika 56, 907 01 Myjava, proti Ž.: X/ Ľ. D., R.. XX.XX.XXXX, T. D. S. X, XXX XX D., a X/ E. D., R.. XX.XX.XXXX, T. D. S. X, XXX XX D., obaja právne zastúpení Alegal & Partners s.r.o., so sídlom Galvaniho 17/C, 821 04 Bratislava, IČO: 47 238 615, o zaplatenie 16.000 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V zo dňa 02.decembra 2021, č. k. 15C/20/2018-184, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalovaným 1/, 2/ sa priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1/ Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovaným spoločne a nerozdielne zaplatenia sumy 16.000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05% ročne (I. výrok); žalovaným 1/, 2/ priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o ktorých výške si vyhradil rozhodnúť samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku (II. výrok).

2/ Súd prvej inštancie poukázal na skutkové zdôvodnenie žaloby, podľa ktorého žalobkyňa odvodila svoj nárok zo zmluvy o pôžičke zo dňa 22.10.2013 uzatvorenej ústnou formou medzi ňou ako veriteľom a žalovanými 1/, 2/ ako dlžníkmi. Dohodnutú pôžičku žalobkyňa poskytla žalovaným po častiach, dňa 22.10.2013 sumu 1.500 eur v hotovosti, dňa 23.10.2013 sumu 14.000 eur prevodom na bankový účet a dňa 25.10.2013 sumu 500 eur prevodom na bankový účet. V zmysle ústnej dohody sa žalovaní zaviazali vrátiť požičanú sumu v celkovej výške 16.000 eur bezodkladne po doručení písomnej výzvy na plnenie zo strany žalobkyne. Výzvou na plnenie zo dňa 19.01.2018, ktorú si žalovaní prevzali dňa 30.01.2018, boli vyzvaní k plneniu ich záväzku - k úhrade dlžnej sumy vo výške 16.000 eur, tú však v poskytnutej 7-dňovej lehote neuhradili.

3/ Zhrnul tiež procesnú obranu žalovaných, ktorí namietali, že so žalobkyňou neboli v žiadnom kontakte, videli sa celkom dvakrát, o pôžičku ju nežiadali, nikdy sa v tejto súvislosti nestretli, a preto reálne k uzatvoreniu takejto zmluvy medzi nimi nikdy nedošlo. Pokiaľ išlo o prvú platbu vo výške 1.500 eur,

nikdy nebola zaslaná na účet žalovaného 1/, pri ostatných platbách zo dňa 23.10.2013 a 25.10.2013 realizovaných prevodom na účet absentuje poznámka, že ide o pôžičku. Suma 14.500 eur bola zaslaná na osobný účet žalovaného 1/ bez toho, aby o to žiadal, alebo mal záujem a vôľu uzavrieť zmluvu o pôžičke. Žalovaný 1/ poskytol svoje číslo účtu na zaslanie uvedenej sumy pre syna žalobkyne, ktorý sa s matkou (žalobkyňou) dohodol, že ich má poslať na uvedený účet, lebo údajne žiadnym účtom nedisponoval, pričom až neskôr zistili, že jeho bankový účet je zablokovaný kvôli exekúcii. Žalovaní svoju dcéru, manželku syna žalobkyne K. Š., podporovali počas celej doby spolužitia, zaslané peniaze im boli odovzdávané podľa ich potreby, ako si syn žalobkyne a dcéra žalovaných požiadali. V tom čase bola dcéra žalovaných na materskej dovolenke a jej manžel - syn žalobkyne dlhodobo nezamestnaný, až pokiaľ nebol vzatý do väzby a odsúdený. Nedošlo teda k naplneniu pojmových znakov zmluvy o pôžičke, nepreukázala, že by došlo k presnej dohode o spôsobe a čase vrátenia pôžičky, ani existenciu záväzku oboch žalovaných, že vrátia údajnú pôžičku na základe písomnej výzvy žalobkyne.

4/ Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového zistenia, že žalobkyňa a žalovaní sú bývalí svatovci. V minulosti sa syn žalobkyne oženil s dcérou žalovaných s tým, že mladá rodina nemala, kde bývať, syn žalobkyne bol nezamestnaný, dcéra žalovaných na materskej dovolenke a tak im v tejto situácii boli nápomocní ich rodičia - sporové strany. Dňa 21.10.2013 bola z účtu žalobkyne a jej manžela vybraná hotovosť vo výške 1.500 eur. Dňa 22.10.2013 bola zaplatená rezervačná záloha vo výške 1.500 eur K. Š. (synom žalobkyne) v mene žalovaných ako budúcich kupujúcich nehnuteľnosti v Š.. Dňa 23.10.2013 bola poukázaná suma vo výške 14.000 eur z účtu žalobkyne a jej bývalého manžela na účet žalovaného 1/ a dňa 25.10.2013 suma 500 eur. Dňa 25.10.2013 bola uhradená z účtu žalovaného 1/ suma vo výške 26.500 eur ako kúpna cena za kúpu nehnuteľnosti v Š., spolu so zloženou zálohou vo výške 1.500 eur, celková kúpna cena bola vo výške 28.000 eur. Vlastníkmi nehnuteľnosti podľa zápisu v katastri nehnuteľností sú žalovaní s tým, že po dohode umožnili mladým (synovi žalobkyne a dcére žalovaných a ich deťom) v tejto nehnuteľnosti bývať. Syn žalobkyne bol vzatý do vyšetrovacej väzby dňa 15.03.2017. Po tejto udalosti a po rozvoze manželstva detí sporových strán vyzvala žalobkyňa výzvou zo dňa 19.01.2018 žalovaných na vrátenie požičanej sumy 16.000 eur, čo však žalovaní odmietli.

5/ Právne odkazujúc na ust. § 657 Obč. zák. súd prvej inštancie skonštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynula zrejma vôľa sporových strán pomôcť svojim deťom, ktorí uzatvorili manželstvo, narodili sa im deti a nemali vyriešenú bytovú otázku, keď spoločným cieľom strán sporu bolo zabezpečiť svojich deťom a vnúčatám bývanie. Súd prvej inštancie nemal v konaní za preukázané, že medzi žalobkyňou a žalovanými došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, keďže žalobkyňa v konaní nepreukázala existenciu a vznik dohody strán o všetkých podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, najmä dohodu o povinnosti vrátiť peniaze a určení času ich vrátenia. Výpoveď svedkov (rodinných príslušníkov oboch strán sporu) a samotných sporových strán v tomto smere stoja, podľa súdu prvej inštancie, proti sebe ako tvrdenie proti tvrdeniu, avšak bez predloženia iných relevantných dôkazov (písomná zmluva, dohoda o nakladaní s peniazmi, svedecká výpoveď inej osoby), nemohol vychádzať zo vzájomne popretých skutkových tvrdení. Žalobkyňa hodnoverne nepreukázala, že by ju žalovaní o poskytnutie pôžičky pre seba a svoje potreby žiadali, že by sa o pôžičke spolu rozprávali a dohodli sa na nej. V civilnom sporovom konaní je každá zo sporových strán povinná preukazovať svoje skutkové tvrdenia, ktoré zostali spornými po ich účinnom popretí protistranou. Podľa súdu prvej inštancie je nesporné, že žalovaní finančnú čiastku 14.500 eur od žalobkyne obdržali, sporný však zostal účel zaslania peňazí, t. j. na čo a akým spôsobom mali byť tieto peniaze použité. Z okolností prípadu, ktoré vyšli najavo pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že syn žalobkyne bol nezamestnaný, bol zapojený do drogovej trestnej činnosti, pohyboval sa na hrane zákona, napokon bol odsúdený, z čoho sa dá usúdiť, že sa nejednalo o osobu zodpovednú, ktorej by žalobkyňa mohla bez obáv zveriť peniaze. Či už chcela žalobkyňa pomôcť svojmu synovi alebo obom mladomanželom a ich deťom nebolo podstatné. Podstatné bolo, že peniaze vo výške 14.500 eur dobrovoľne poslala na účet žalovaného 1/ v dňoch 23. a 25.10.2013. Jej tvrdenie o poskytnutí - pôžičke peňazí žalovaným za účelom kúpy nehnuteľnosti neobstojí, nakoľko žalovaní preukázali, že mali k dispozícii peniaze, či už na termínovanom účte alebo prostredníctvom úveru, ktorý si čerpali z banky. Kúpna cena za nehnuteľnosť C. Š. bola 28.000 eur s tým, že zálohovú platbu 1.500 eur vyplatil priamo syn žalobkyne, ktorého žalovaní na tento úkon splnomocnili a ktorú čiastku mu v hotovosti poskytla jeho matka (žalobkyňa). Žalovaní listinnými dôkazmi - výpismi z účtov a príkazom na úhradu preukázali, že kúpa rodinného domu bola uhradená z účtu žalovaného 1/ dňa 25.10.2013 vo výške 26.500 eur s tým, že na sumu 22.400 eur uzatvorili žalovaní zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX so I. I. O..I., zároveň preukázali, že na účte vedenom vo C. O..I.. a ku dňu XX.XX.XXXX disponovali účtovným zostatkom 6.375 eur. Na základe uvedeného súd prvej inštancie

uzavrel, že žalovaní neboli odkázaní na požičanie si peňazí od žalobkyne za účelom zaplatenia kúpnej ceny nehnuteľnosti v Š.. Vlastníkmi nehnuteľnosti v Š. sa síce stali žalovaní, ale podľa ich výpovedí umožnili mladým, aby sa do nej nasťahovali a bývali v nej. Na základe vykonaného dokazovania, za situácie, keď žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia o uzatvorení zmluvy o pôžičke so žalovanými, sa súdu prvej inštancie ako najpravdepodobnejšia verzia javila tá, že strany sporu ako rodičia chceli pomôcť svojim deťom - synovi žalobkyne a dcére žalovaných, prispieť im každá strana svojim dielom na živobytie a vylepšiť ich životné podmienky. Keby syn žalobkyne nemal problémy so zákonom, bol riadne zamestnaný a bol by zodpovedným človekom, nemala by dôvod žalobkyňa poukazovať peniaze na účet svatovcom (žalovaným). Z výpovedí tak žalobkyne, ako aj žalovaných, je mal súd prvej inštancie za celkom zrejmé, že ich úmyslom bolo pomôcť deťom a zabezpečiť lepšiu životnú úroveň aj pre ich vnukov. Keďže žalobkyňa nemala istotu o zodpovednom prístupe k darovaným peniazom zo strany jej syna, ako platobné miesto si strany dohodli účet žalovaného 1/ s tým, že peniaze žalobkyne boli poukazané s úmyslom ich darovania synovi a neveste ako príspevok na ich živobytie a zabezpečenie bývania pre ich rodinu. Sama žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že o pôžičke sa bavila s deťmi, na otázku, aké boli podmienky poskytnutia peňazí, uviedla, že to bolo pre blaho detí, ako aj že nebol dohodnutý presný dátum vrátenia peňazí, a že o vrátenie peňazí požiadala po rozvode s manželom K.. W. Š. a po tom, ako nastali medzi mladými nezhody a syn sa nasťahoval naspäť k nim. Z uvedeného je zrejmé, že účelom poskytnutia peňazí bola pomoc mladým. Súd prvej inštancie neuveril tvrdeniu žalobkyne, že by požičala tak vysokú čiastku na účet žalovaných po tom, čo sa videli celkom dva, resp. trikrát a inak sa nekontaktovali, keby jej skutočným úmyslom nebolo vyhodnotenie takéhoto spôsobu darovania peňazí určených pre mladých (či už pre vlastného syna alebo pre oboch manželov a pre potreby ich rodiny) ako spoľahlivého riešenia pre zabezpečenie prístupu mladých k peniazom. Pokiaľ ide o následné použitie peňazí z tohto účtu, to už nie je predmetom skúmania v tomto konaní, nakoľko obdarovanými osobami boli syn žalobkyne, poprípade aj dcéra žalovaných, nie žalovaní, ktorých účet slúžil ako platobné miesto. Súd prvej inštancie dodal, že z výpovede K. Š., syna žalobkyne, vyplynulo, že sumou 1.500 eur disponoval on sám, dostal ich priamo od žalobkyne (svojej matky), pričom túto sumu uhradil ako rezervačný poplatok v mene budúcich kupujúcich - žalovaných, realitnej kancelárii. Pokiaľ ide o túto sumu, ktorá bola vybraná z účtu patriacemu vtedajším manželom Š., nebolo v konaní preukázané odovzdanie tejto sumy žalovaným. Práve naopak, túto sumu dala žalobkyňa priamo svojmu synovi, ktorý ich sám použil na zaplatenie rezervačného poplatku za kúpu nehnuteľnosti na základe splnomocnenia žalovaných, to znamená v danom prípade nedošlo ani k odovzdaniu tejto čiastky peňazí žalovaným. Pokiaľ išlo o žalovanými vznesenú námietku premlčania, súd prvej inštancie pre úplnosť dodal, že ak by bolo možné uplatnený nárok vyhodnotiť ako žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Obč. zák., nárok žalobkyne na vrátenie peňazí je premlčaný podľa § 107 ods. 1 Obč. zák., keď k odovzdaniu peňazí došlo v dňoch 22.10.2013, 23.10.2013 a 25.10.2013, preto 2-ročná subjektívna premlčacia doba uplynula v dňoch 22.10.2015, 23.10.2015 a 25.10.2015, pričom žaloba bola podaná na súd dňa 01.06.2018. Iná dohoda o nakladaní s peňažnými prostriedkami v konaní žiadnym spôsobom preukázaná nebola. Ak by sa malo jednať o uplatnenie a náhradu investícií vynaložených na vnútorné úpravy a zariadenie nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných, v tomto smere žalobkyňa také niečo skutkové tvrdenie neposkytla, pričom rovnako by bol takýto nárok premlčaný (na takýto prípad by sa vzťahovala všeobecná 3 ročná premlčacia doba). Ak sa malo jednať o príspevok na bývanie a na živobytie pre mladých, avšak následne došlo k rozpadu manželstva a odchodu syna žalobkyne zo spoločnej domácnosti, prostriedky darované za týmto účelom by boli považované za spotrebované na zamýšľaný účel, pokiaľ by nebolo preukázané inak, čo v tomto konaní nebolo. Sumarizujúc uvedené súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno a teda nepreukázala, že v prípade jednotlivých platieb došlo k naplneniu a preukázaniu všetkých pojmových znakov potrebných na to, aby poskytnutie peňazí bolo možné považovať za platne uzavretú zmluvu o pôžičke v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a preto žalobu zamietol.

6/ O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C.s.p. a nakoľko žalovaní 1/, 2/ mali vo veci plný úspech, na náhradu trov konania zaviazal procesne neúspešnú žalobkyňu. O výške náhrady trov konania si súd prvej inštancie vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

7/ Proti tomuto rozhodnutiu súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie a prizná jej voči žalovaným nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, alternatívne aby bol predmetný rozsudok zrušený a vec vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodila, že súd prvej inštancie vec

nesprávne právne posúdil a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalobkyňa následne uviedla, že trvá na tom, že medzi stranami sporu došlo k riadnemu uzatvoreniu zmluvy o pôžičke ústnou formou, na základe čoho ako veriteľka poskytla žalovaným ako dlžníkom pôžičku v celkovej výške 16.000 eur po troch častiach a to dňa 22.10.2013 sumu 1.500 eur (v hotovosti), dňa 23.10.2023 sumu 14.000 eur (prevodom na bankový účet) a dňa 25.10.2013 sumu 500 eur (prevodom na bankový účet). V zmysle dohody sa žalovaní zaviazali vrátiť vypožičanú sumu v celkovej výške 16.000 eur bezodkladne po tom, ako budú o to požiadaní. Výzvou na plnenie zo dňa 19.01.2018, ktorú si žalovaní prevzali dňa 30.01.2018, boli riadne vyzvaní k plneniu ich záväzku. Poukazujúc na ust. § 657 a § 658 Obč. Zák. má odvolateľka za to, že uniesla bremeno tvrdenia, že so žalovanými ako dlžníkmi uzavrela zmluvu o pôžičke, a že im poskytla finančné prostriedky, a že žalovaní dlh riadne a včas nezaplatili. Rovnako uniesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že bola uzavretá zmluva o pôžičke, a že podľa nej bolo žalovaným plnené. Dôkazné bremeno o existencii právnej skutočnosti, ktorá mala za následok zánik dlhu, spočíva na dlžníkovi. Má za to, že skutočnosti uvedené v podanej žalobe boli riadne preukázané v rámci vykonaného dokazovania, a to výsluchom strán sporu, ako aj jednotlivých svedkov, najmä výpoveďou samotnej žalobkyne, svedka Š. st. a svedka Š. ml., ktorí podrobne opísali, akým spôsobom došlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke, akým spôsobom došlo k odovzdaniu finančnej čiastky, ale aj o to, ako bolo dohodnuté vrátenie tejto sumy. V tejto súvislosti poukázala aj na súvisiace listinné dôkazy - výpisy z bankového účtu, LV č. XXX pre k.ú. Š., výzvu na plnenie.

8/ Žalovaní vo vyjadrení k odvolaniu navrhli napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Namietali, že odvolacia argumentácia žalobkyne neobsahuje žiadne relevantné dôvody, alebo skutočnosti, ktoré by boli v napadnutom rozsudku posúdené nesprávne, pre ktorý by mal byť rozsudok zrušený alebo by mal byť odvolacím súdom zmenený. Z odvolania žalobkyne bližšie nevyplýva, v čom spočíva nesprávne právne posúdenie veci, ani to, čo je inou vadou, ktorá mala mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Skutočnosť, že medzi stranami sporu nedošlo k uzatvoreniu zmluvy o pôžičke v ústnej ani v písomnej forme dostatočne preukázali. Žalobkyňa sa so žalovanými nikdy o poskytnutí pôžičky osobne nerozprávala (čo sama vo svojej výpovedi potvrdila), na jej poskytnutí sa nedohodla, ani sa so žalovanými v údajný deň uvedený v pôvodnej žalobe nestretla, čo bolo v konaní dôkazne preukázané. Predmetné konanie žalovaní vnímajú ako vykonštruované, nakoľko žalobkyňa poskytla peniaze synovi, ktorý jej ich nevrátil, od marca 2017 je vo výkone trestu, a preto sa pokúša získať peniaze od nich. Samotná žalobkyňa na pojednávaní dňa 13.02.2020 výslovne uviedla, že ju nabádal bývalý manžel a syn, aby si vrátenie peňazí žiadala späť od žalovaných, teda pri poskytnutí finančných prostriedkov nešlo o žiadne požičanie žalovaným. Pokiaľ ide o základné náležitosti zmluvy o pôžičke - jej uzatvorenie, počas konania bolo preukázané a žalobkyňou potvrdené, že na pôžičke sa dohodla s deťmi (synom a nevestou), t.j. zmluva o pôžičke nebola uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovanými, samotný prevod peňazí na účet žalovaných sám o sebe neznamena, že ide automaticky o pôžičku; pokiaľ ide o dočasnú poskytnutie pôžičky, žalobkyňa počas výsluchu výslovne uviedla, že pri rokovaní s deťmi sa nerozprávali o dátume vrátenia pôžičky, z čoho je tiež nesporné, že medzi žalobkyňou a žalovanými k dohode o pôžičke nedošlo a preto nemohlo dôjsť ani k splneniu základného pojmového znaku pôžičky a to dočasnosti poskytnutia peňazí, pokiaľ ide o účel poskytnutia pôžičky, žalobkyňa počas konania tvrdila, že peniaze mali byť poskytnuté na kúpu rodinného domu v Š., no podľa vyjadrenia svedka Š. na pojednávaní dňa 29.6.2021, mali byť finančné prostriedky poskytnuté na prerobenie domu, teda nie na nadobudnutie predmetnej nehnuteľnosti, ako pôvodne žalobkyňa tvrdila, resp. ako bolo uvedené na pojednávaní dňa 13.02.2020; poskytnuté peniaze boli spotrebované na účely, ktoré uviedla dcéra žalovaných počas jej výsluchu, teda nielen na chod domácnosti. Syn žalobkyne uviedol, že chod domácnosti bol krytý sociálnymi dávkami, brigádami, pestovaním v záhrade a pod., pán Š., ako aj žalobkyňa zas uviedli, že žalobkyňa mala v pláne peniaze rozdeliť medzi svoje deti, teda nie poskytnúť ich ako pôžičku; a napokon k samotnej výške pôžičky žalovaní namietali, že žalobkyňa žiada zaplatenie sumy 16.000 eur, avšak výška žalovanej sumy nebola žiadnym spôsobom preukázaná v plnom rozsahu, nakoľko v časti sumy 1.500 eur žalobkyňa v konaní predložila príjmový pokladničný doklad na úhradu rezervačného poplatku na dom, z ktorého však nevyplýva, že by táto suma bola poskytnutá žalovaným ako súčasť pôžičky. Záverom svojho vyjadrenia žalovaní skonštatovali, že žalobkyňa existenciu esenciálnych náležitostí zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu nepreukázala a tak dôkazné bremeno svojich tvrdení neuniesla.

9/ Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalobkyne bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385

ods. 1 C.s.p.) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Odvolací súd sa stotožnil s nosnými dôvodmi rozsudku súdu prvej inštancie a skonštatoval ich správnosť (§ 387 ods. 2 C.s.p.), svoj rozsudok verejne vyhlásil dňa 04. augusta 2023 (§ 378 ods. 1 v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.), pričom o termíne verejného vyhlásenia rozsudku strany sporu upovedomil zákonným spôsobom.

10/ Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade zdôrazniť, že pri viazanosti uplatnenými dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C.s.p.), sa v rámci odvolacieho prieskumu zaoberal len tými odvolacími dôvodmi a ich obsahovým vymedzením, ktoré žalobkyňa výslovne v odvolaní uviedla a skutkovo vymedzila; pri viazanosti dôvodmi odvolania pritom neprichádza do úvahy vyhľadávanie konkrétnych skutočností v napadnutom rozhodnutí súdu prvej inštancie a jeho postupe, ktoré by bolo možné prípadne podradiť pod niektorý zo zákonných dôvodov odvolania, pretože je neprípustné, aby odvolací súd sám vyhľadával konkrétne vady rozhodnutia alebo postupu súdu prvej inštancie v neprospech strany, ktorá odvolanie nepodala a v prospech ktorej napadnuté rozhodnutie vyznelo. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka aj na kvalitatívne vymedzenie odvolacieho dôvodu z hľadiska skutkovej a právnej argumentácie, nachádzajúcej svoj základ v tom, že strana sporu je zodpovedná za to, že bude účinne uplatňovať svoje procesné právo aj v odvolacom konaní.

11/ Pokiaľ ide o odvolanie žalobkyne, ide o podanie, ktoré je z pohľadu konkrétnej odvolacej argumentácie len veľmi všeobecné. Možno zhrnúť, že v nej odvolateľka len zopakovala svoje tvrdenia uvedené pred súdom prvej inštancie, na ktoré však už jasne a zrozumiteľne reagoval súd prvej inštancie v dôvodoch napadnutého rozsudku.

12/ Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že zmluva o pôžičke (§ 657 Obč. zák.) je zmluvou neformálneho charakteru, čo znamená, že zmluvné strany ju môžu uzavrieť akýmkoľvek spôsobom nevzbudzujúcim pochybnosti o obsahu ich dojednania, pričom k založeniu zmluvného vzťahu dochádza reálnym odovzdaním veci. Podstatnými náležitosťami takejto zmluvy je dohoda o: 1/ prenechaní druhovo určených vecí, 2/ vrátení vecí rovnakého druhu, 3/ dočasnosti prenechania veci a 4/ faktické odovzdanie veci dlžníkovi. Z hypotézy hmotnoprávnej normy uvedenej v ust. § 657 Obč. zák., ktorá vymedzuje obsah povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti veriteľa vyplýva, že v spore o vrátenie požičanej sumy má žalobca ako veriteľ bremeno tvrdenia, že so žalovaným dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke, že dlžníkovi predmet pôžičky odovzdal a že dlžník požičané peniaze riadne a včas nevrátil. Z tohto bremena tvrdenia potom pre veriteľa (žalobcu) vyplýva dôkazné bremeno pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia, že zmluva o pôžičke bola uzavretá a že na základe tejto zmluvy odovzdal žalovanému finančné prostriedky (viď aj rozhodnutie NS ČR sp. zn. 21 Cdo 4520/2007). V prejednávanej veci bremeno dôkazu však žalobkyňa neunesla. Primárne nepreukázala, že medzi ňou a žalovanými došlo k uzatvoreniu zmluvy, ktorá by mala esenciálne náležitosti zmluvy o pôžičke. Žalobkyňa sa totiž v konaní nepodarilo preukázať ani len to, že by sa so žalovanými stretla a jednala ohľadom uzatvorenia zmluvy o pôžičke, teda že by medzi nimi k uzatvoreniu takejto zmluvy vôbec došlo. Navyiac, aj ona v tomto smere v konaní vypovedala veľmi neurčito: „o pôžičke sme sa bavili cez deti“; na otázku „Akou formou bola zo strany žalovaných oslovená na poskytnutie pôžičky...“ odpovedala: „Neviem, je to už dávno“. Pokiaľ išlo o účel poskytnutia pôžičky vypovedala „bolo to pre blaho detí“, ako dôvod vrátenia peňazí uviedla: „peniaze som žiadala naspäť z dôvodu rozvodu svojho manželstva, ako druhý dôvod boli nezhody medzi mladými, syn sa následne nasťahoval naspäť k nám a on spolu s bývalým manželom ma nabádal, aby som žiadala vrátenie peňazí“. Vzhľadom na životný štýl syna žalobkyne (za ktorý bol napokon väzobne stíhaný a právoplatne odsúdený), časové obdobie, kedy došlo k odovzdaniu sumy 1.500 eur (synovi žalobkyne) a prevodu čiastky 14.500 eur na bankový účet žalovaného 1/ (október 2013), kedy syn žalobkyne nepracoval, mal vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom a k manželke, v tom čase na rodičovskej dovolenke, finančné problémy a nevyriešenú bytovú otázku, sa aj odvolaciemu súdu javí ako najlogickejší záver prijatý súdom prvej inštancie, že účelom poskytnutia žalovanej sumy bola pomoc žalobkyne svojmu synovi a neveste, či už formou daru (čo sa javí vzhľadom na finančnú situáciu syna žalobkyne ako najpravdepodobnejšie) alebo pôžičky, avšak poskytnutej synovi a neveste (nie žalovaným). Z okolností prípadu je zrejmé, že bankový účet žalovaného 1/ zvolila žalobkyňa z opatrnosti, keďže sa zjavne obávala zveriť synovi väčšiu sumu peňazí. Ani samotná svedecká výpoveď syna žalobkyne (naviac skutkovo popretá svedeckou výpoveďou dcéry žalovaných) nepreukazuje uzatvorenie zmluvy u pôžičke v intenciách tvrdení žalobkyne a túto treba v kontexte so skutkovým zistením súdu prvej inštancie (rozpad jeho vzťahu s dcérou žalovaných a následný rozvod manželstva a s tým spojené jeho vylúčenie z užívania nehnuteľnosti v Š.) vyhodnotiť

ako účelovú („áno, komunikoval som so žalovanými ohľadom toho, že nemali potrebnú hotovosť, tak moji rodičia požičali peniaze svokrovcovi“, „áno dohodol som sa s mojou matkou na poskytnutie peňazí na kúpu domu v Š., pri tejto dohode som bol prítomný ja a moja manželka, predmetom dohody bolo prevedenie peňazí na účet, splatnosť nebola dohodnutá“, „áno poslala na účet svokrovcov tú pôžičku, bližšie sa k tomu vyjadriť neviem“). Vo vzťahu k výpovedi tohto svedka je potrebné akcentovať, že žalovaní preukázali, že kúpu domu v Š. (za kúpnu cenu 26.500 eur) financovali z úveru im poskytnutého I. I. O..I.. zo Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa XX.XX.XXXX v sume 22.400 eur, a z vlastných finančných prostriedkov, ktorými preukázateľne v tom čase disponovali (viď výpisy z účtu na č.l. XXXc/, Zmluva o splátkovom úvere na čl. XXX a nasl.). Procesná obrana žalovaných je tiež podporená svedeckou výpoveďou svedkyne Ľ. K. (dcéry žalovaných), ktorá uviedla „v roku 2013 moji rodičia kupovali dom, ponúkli nám (mne a bývalému manželovi), že tam môžeme bývať, lebo sme platili vysoké nájomné, keďže sa jednalo o starší dom, boli potrebné úpravy a bývalý manžel sa ponúkol, že si vypýta peniaze od mamy, aj si ch vypýtal a mama mu ich poskytla, peniaze sa spotrebovali na menšie stavebné úpravy, nábytok, niečo sme minuli a niečo zaplatili na nájomnom. „Nakoľko to bola vyššia suma obávala sa mu to dať priamo do ruky, vzhľadom k tomu, že mal za sebou nejaké aférky, čo sa týka gamblerstva a podobne. Preto ich poslala na účet môjmu otcovi s tým, že nám ich potom dá, keď ich budeme potrebovať na niečo konkrétne“. (Z tejto svedeckej výpovede by bolo možné vyvodiť len prípadné bezdôvodné obohatenie žalovaných, avšak nie na úkor žalobkyne ale priamo obdarovaných, ak z daru zhodnotili svoju nehnuteľnosť v Š., čo však nebolo skutkovo tvrdené a nezodpovedal by tomu ani zvolený okruh vecne legitimovaných subjektov, poznámka odvolacieho súdu.) Rovnako ani zo svedeckej výpovede W. Š. (bývalého manžela žalobkyne) nie je možné pravdivosť skutkových tvrdení žalobkyne ohľadom pôžičky žalovaným vyvodiť, keď svedok uviedol: „žalobkyňa sa o pôžičke rozprávala výlučne s nevestou a synom“; na otázku, či sa dohodla žalobkyňa na poskytnutí peňazí so žalovaným, svedok odpovedal „nie nemám o tom vedomosť“, navyiac ak svedok potvrdil, že nebol prítomný pri žiadnych dohodách (a to ani medzi žalobkyňou a ich synom) ohľadom žalobkyňou tvrdenej pôžičky.

13/ Možno teda zhrnúť, že žalobkyňa nepreukázala, že sa dohodla so žalovanými na dočasnom prenechaní sumy 16.000 eur, ani to že by sa jej títo zaviazali predmetnú čiastku vrátiť a že by im ako dlžníkom aj túto čiastku fakticky odovzdala, z ktorého dôvodu nemohla byť v konaní úspešná. Odvolací súd už len nad rámec k pojmovému znaku zmluvy o pôžičke „prenechanie veci druhovo určených“ uvádza, že pokiaľ ide o platobné miesto, z ktorého žalobkyňa odvodzuje uzatvorenie zmluvy o pôžičke (bankový účet žalovaného 1/), aj Najvyšší súd ČR v rozhodnutí vo veci sp. zn. 28Cdo 3790/2008 uviedol názor, s ktorým sa plne stotožňuje aj odvolací súd, že „pokiaľ konštantná judikatúra v zhode s odbornou literatúrou nevyžaduje fyzické odovzdanie predmetu pôžičky dlžníkovi, bolo by zbytočným a neodôvodneným obmedzením autonómie vôle zmluvných strán nepripustiť určenie bankového účtu tretej osoby ako miesta, kam sa má predmet pôžičky previesť, ak sa na tom strany zmluvy o pôžičke dohodnú“.

14/ Odvolací súd dodáva, že civilné sporové konanie sa spravuje zásadou formálnej pravdy, súd teda nezisťuje skutočný stav veci ale vychádza z tvrdení strán sporu, hoci pri uplatnení určitých materiálnych korektívov (napríklad súd môže vykonať dôkaz z verejných registrov a zoznamov, ak z nich vyplýva, že tvrdenie strany nezodpovedá skutočnosti). Účelom zásady formálnej pravdy je, okrem iného, umožniť súdu rozhodnúť spor práve v prípadoch, kedy strana neuniesla bremeno tvrdenia alebo bremeno dôkazu. Z uvedeného dôvodu potom v civilnom sporovom konaní súd zisťuje skutkový stav veci, a to na základe dôkazov produkovaných sporovými stranami.

15/ Sumarizujúc vyššie uvedené, len veľmi všeobecná odvolacia argumentácia žalobkyne nebola spôsobilá spochybniť správnosť skutkových a právnych záverov obsiahnutých v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, a preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

16/ O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 396 ods. 1 C.s.p. a vzhľadom na plný procesný úspech žalovaných v odvolacom konaní rozhodol tak, že im priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

17/ Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne / dovolacie dôvody/ a čoho sa dovolateľ domáha /dovolací návrh/ (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).